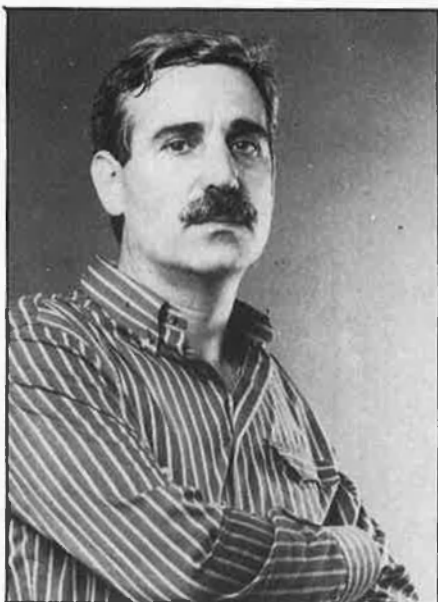

El call de Girona, com a (mal) exemple

L'Ajuntament de Girona s'ha apropiat d'un projecte de restauració del barri jueu que havia iniciat el centre Isaac el Cec.

Josep Gifreu presenta ponències.

me MacBride i se situen en una perspectiva crítica», la bibliografia existent sobre aquests temes és mínima. Fins i tot a l'Estat espanyol —i salvant l'aportació catalana, i en menor consideració la basca— l'interès sembla nul. O, millor dit, s'encara de manera molt diferent. En aquest sentit, i pel que fa a la part espanyola, Manuel Parés afirma que «hi ha una visió molt diferent del fenomen, que no amaga un projecte diferent, contraposat, elaborat des del poder». Les afirmacions de Parés coincidirien amb algunes de les reflexions que suscità en el seu moment l'informe MacBride pel que feia a l'Estat espanyol. A saber, que aquest estaria interessat a jugar un paper de mitjancer —subimperialisme en deien abans— amb el Tercer Món. Més en concret, en els projectes que la indústria cultural espanyola té amb Sud-amèrica. D'ací, doncs, les recents crides de determinats mitjans espanyols sobre la crisi del «castellano en el mundo».

El gruix de la producció teòrica del congrés serà, per tant, catalana. I els textos presentats —entre altres de Miquel de Moragas, Josep Gifreu, Josep Lluís Gómez Mompert, Joan Manuel Tresserras, Enric Marín, Jordi Berrio, Enric Saperas o el mateix Manuel Parés— van des de la redefinició de conceptes com identitat o espai nacional de comunicació, fins a valoracions d'experiències —TV3— passant fins i tot per comunicacions sobre la Barcelona del 92.

Més complicat serà saber si les aportacions d'aquest congrés tindran l'atenció que es mereixen o seran treballades pels responsables de la comunicació al nostre país. □

Jordi Ventura

Aviat farà 500 anys des que els components de l'aljama, o comunitat jueva de Girona, deixaren el call.

Aquest barri, de racons íntims, patis lluminosos i cases farcides d'història i de sentiment, ara fa una dotzena d'anys tornà sobtadament a posar-se de moda i atraure l'atenció, no solament dels habitants de la zona, sinó, i això sí que fou decisiu, de persones vingudes d'arreu del món, sobretot d'Israel i de Califòrnia, lloc actual de residència d'una gran part dels descendents dels expulsats de Sefarad.

La revifalla havia estat produïda per la tenacitat i la fe d'un home, Josep Tarrès, i la seva família i amics més immediats, que hi consagraren 17 anys a la tasca de tornar a fer presentable l'antic barri jueu.

Basant-se en un centre, de mitjans modestos i d'abast universal, l'anomenat *Isaac el cec*, pel nom del mestre de la Càbala que hi excel·lí durant l'edat mitjana gironina, havien fet tot el que els era possible. L'èxit de la seva feina aviat suscità, però, un seguit d'efectes econòmics inevitables. Encariment dels lloguers a la zona (fins llavors degradada al màxim) i uns preus de venda més que abusius per uns edificis vells, però de gran significat espiritual. O de misticisme fantasiós, tal com preferien anomenar-ho els qui, al principi, no els féu cap gràcia el reviscolament de l'antic call jueu.

El passiu del centre, que l'alcalde de Girona volgué calcular en uns 60 milions de pessetes, aviat aclaparà el centre Isaac el Cec, que li calgué posar un petit bar i restaurant per mirar de sobreviure. En nom de la cultura i de qui sap què més, les autoritats municipals es feren amb el control del centre. El mes de setembre vinent es complirà un any des que l'ajuntament gironí assumí directament la seva titularitat i prometé que, abans de finals del 1987, disposaria una fundació que garantís la direcció de totes les activitats i un pla global a tota la zona del call. No cal dir que l'any acabà i ja ha passat més

Una de les cases de la jueria de Girona.

de la meitat de l'actual sense que hagin complert la seva promesa de polítics.

Sembla que la raó, novament, no era ni cultural ni tan sols ideològica, sinó econòmica. L'alcalde ha assenyalat que havien sorgit més dificultats de les que estaven previstes. És a dir que, abans de crear cap fundació, els convenia determinar les propietats dels immobles i les aportacions econòmiques que hauran de fer cada una de les parts. Amb la participació del Museu de la Diàspora, de Jerusalem, i algunes universitats d'Israel, podrà quedar assegurada la creació de la fundació i d'un museu jueu de Catalunya.

En resum, l'operació haurà significat per a l'alcalde de Girona l'apropiació d'una idea que no solament no li pertanyia, sinó que tal com es feia li desagradava. I per la xifra d'uns 33 o 35 milions de pessetes (el preu de dos o tres pisos al barri residencial gironí), l'alcaldia s'haurà emparat de la part material d'un projecte ja en marxa, que farà moure milions i milions de pessetes en un futur no gaire llunyà. Tot sigui per la cultura, és clar. □